

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B17. Leczenie żywieniowe dojelitowe i pozajelitowe		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim: 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: zaawansowana praktyka pielęgniarska	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 4		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail: Marta Cebulak, dr, marta.cebulak@pansjar.edu.pl	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	10	Ćwiczenia:	
Laboratorium w CSM	15	Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	40	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
wymagania formalne: Anatomia, Fizjologia, Patologia, Farmakologia, Podstawy pielęgniarstwa, Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne w zakresie programu studiów I stopnia.			
wymagania wstępne: student ma wiedzę o budowie i czynności układu pokarmowego, patologii układu pokarmowego, farmakologii układu pokarmowego, potrzebach zdrowotnych jednostki i ich zaspokajaniu, procesie pielęgnowania, metodach gromadzenia informacji (wywiad, obserwacja, pomiar, analiza dokumentacji), o udziale pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia, oraz wiedzę o zasadach i technikach postępowania przy wykonywaniu czynności pielęgniarstkich.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
Student posiada wiedzę na temat metod leczenia żywieniowego dojelitowego i pozajelitowego chorych w różnych stanach klinicznych, potrafi sprawować nad nimi profesjonalną opiekę. Potrafi przygotować pacjenta żywionego dojelitowo i pozajelitowo do samoopieki i samopielęgnacji, a rodzinę lub opiekuna do opieki nad pacjentem.			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
B. W48	metody leczenia żywieniowego dziecka i dorosłego, zasady współpracy z zespołem żywieniowym w planowaniu i realizacji metod, technik oraz rodzajów żywienia dojelitowego i pozajelitowego w ramach profilaktyki powikłań	K_W 11
B.W 56	zastosowanie i zasady wykonywania badania ultrasonograficznego (USG) do oceny lokalizacji naczyń obwodowych w czasie ich kaniulacji, lokalizacji cewnika Foleya, zgłębnika żołądka, rurki intubacyjnej oraz przepływu naczyniowego i ukrwienia rany.	K _W 11 K _W12
Umiejętności – potrafi		
B. U62	wykorzystywać standaryzowane narzędzia w przeprowadzaniu oceny stanu odżywienia pacjenta;	K_U11
B. U63	monitorować stan ogólny pacjenta w czasie leczenia żywieniowego w różnych stanach klinicznych;	K_U11
B. U64	przewodź żywienie dojelitowe z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy żywieniowej i żywienia pozajelitowego drogą żył centralnych i obwodowych	K_U11
B. U65	obsługiwać port naczyniowy, dostęp centralny, obwodowy, przezskórną endoskopową gastrostomię (PEG), przezskórną endoskopową jejunostomię (PEJ) oraz zgłębnik do żołądka lub zgłębnik dojelitowy	K_U11
B. U66	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie prowadzenia żywienia dojelitowego lub pozajelitowego, obsługi i pielęgnacji dostępu żywieniowego oraz postępowania zapobiegającego powikłaniom żywienia dojelitowego i pozajelitowego;	K_U11
B. U67	samodzielnie ordynować środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych oraz wystawiać na nie recepty;	K_U19
B. U79	wykonywać badania USG w celu lokalizacji naczyń obwodowych w czasie ich kaniulacji, lokalizacji cewnika Foleya, zgłębnika żołądka, rurki intubacyjnej oraz przepływu naczyniowego i ukrwienia rany	K_U11
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K. K03	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarstwa i solidarność zawodową	K_K03
K. K04	rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarstwa i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań	K_K04
K.K05	ponoszenia odpowiedzialności za realizowane świadczenia zdrowotne	K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Wykład				
TP-01	Rys historyczny żywienia pozajelitowego i dojelitowego.	wykład	wykład podający	test jednokrotnego wyboru
TP-02	Rodzaje, przyczyny i konsekwencje niedożywienia.	wykład	wykład podający	test jednokrotnego wyboru
TP-03	Wskazania, przeciwwskazania, powikłania i zasady żywienia dojelitowego	wykład	wykład podający	test jednokrotnego wyboru
TP-04	Rodzaje i dobór przemysłowych diet dojelitowych.	wykład	wykład podający	test jednokrotnego wyboru
TP-05	Wskazania, przeciwwskazania, powikłania zasady żywienia pozajelitowego.	wykład	wykład podający	test jednokrotnego wyboru
TP-06	Rodzaje preparatów do żywienia pozajelitowego.	wykład	wykład podający	test jednokrotnego wyboru
TP-07	Organizacja leczenia żywieniowego w opiece stacjonarnej i domowej. Zespoły żywieniowe. Rozliczanie procedur żywieniowych.	wykład	wykład podający	test jednokrotnego wyboru
Ćwiczenia				
TP-08	Ocena stanu odżywienia z zastosowaniem standaryzowanych narzędzi.	ćwiczenia	-zajęcia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy i technik umiejętności, -dyskusja seminaryjna, pokaz z instruktążem, -opis przypadku klinicznego	Zaliczenie pisemne, przygotowanie planu opieki w wybranych chorobach przewlekłych w ramach opieki i edukacji terapeutycznej w leczeniu żywieniowym.
TP-09	Udział pielęgniarki w zakładaniu dostępu do leczenia żywieniowego dojelitowego i pozajelitowego. Badanie USG w celu lokalizacji zgłębnika żołądka.	ćwiczenia	-zajęcia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy i technik umiejętności, -dyskusja seminaryjna, pokaz z instruktążem, opis przypadku klinicznego	Zaliczenie pisemne, przygotowanie planu opieki w wybranych chorobach przewlekłych w ramach opieki i edukacji terapeutycznej w leczeniu żywieniowym.

TP-10	Monitorowanie stanu pacjenta w czasie leczenia żywieniowego.	ćwiczenia	-zajęcia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy i technik umiejętności, -dyskusja seminaryjna, pokaz z instruktążem, opis przypadku klinicznego	Zaliczenie pisemne, przygotowanie planu opieki w wybranych chorobach przewlekłych w ramach opieki i edukacji terapeutycznej w leczeniu żywieniowym.
TP-11	Ordynowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wystawianie na nie recept.	ćwiczenia	-zajęcia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy i technik umiejętności, -dyskusja seminaryjna, pokaz z instruktążem, opis przypadku klinicznego	Zaliczenie pisemne, przygotowanie planu opieki w wybranych chorobach przewlekłych w ramach opieki i edukacji terapeutycznej w leczeniu żywieniowym.
TP-12	Zadania pielęgniarki dotyczące edukacji pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie prowadzenia żywienia dojelitowego lub pozajelitowego, obsługi i pielęgnacji dostępu żywieniowego oraz postępowania zapobiegającego powikłaniom.	ćwiczenia	-zajęcia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy i technik umiejętności, -dyskusja seminaryjna, pokaz z instruktążem, opis przypadku klinicznego	Zaliczenie pisemne, przygotowanie planu opieki w wybranych chorobach przewlekłych w ramach opieki i edukacji terapeutycznej w leczeniu żywieniowym.
Laboratorium				
TP-13	Techniki i metody żywienia pozajelitowego i dojelitowego.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktąż, symulacja medyczna pośredniej wierności, dyskusja seminaryjna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-14	Obsługa i monitorowanie dostępu do żywienia dojelitowego i pozajelitowego: port naczyniowy, dostęp centralny, obwodowy, przezskórna endoskopowa gastrostomia (PEG), przezskórna endoskopowa jejunostomia (PEJ), zgłębnik do żołądka lub zgłębnik dojelitowy.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktąż, symulacja medyczna pośredniej wierności, dyskusja seminaryjna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-15	Ocena stanu pacjenta w czasie leczenia żywieniowego.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna pośredniej wierności, dyskusja seminaryjna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-16	Ordynowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych oraz wystawianie na nie recept.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna pośredniej wierności, dyskusja seminaryjna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-17	Realizacja procesu pielęgnowania pacjenta wymagającego leczenia żywieniowego dojelitowego i pozajelitowego w określonym stanie klinicznym.	laboratorium w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna wysokiej wierności, dyskusja	zaliczenie zadania przyporządkowanego wylosowanej roli w scenariuszu.
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa:				
1. Bartoszevska L., Majewska K., Matras P. (red.): Żywnienie dojelitowe i pozajelitowe. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2023.				
2. Małgorzewicz S. (red.): Żywnienie Kliniczne. Praktyczne zagadnienia. Tom I - II. Wyd. Czelej, Lublin 2020.				
3. Standardy żywienia dojelitowego i pozajelitowego. Polskie Towarzystwo Żywnienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu. Kraków 2019.				
Literatura uzupełniająca:				
1. „Postępy Żywnienia Klinicznego” – czasopismo.				
2. www.polspen.pl oficjalna strona Polskiego Towarzystwa Żywnienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności		Liczba godzin *		
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		40		
Praca własna studenta		60		
SUMA GODZIN:		100		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
		Liczba punktów ECTS		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem:4		1,6
	Praca własna studenta			2,4
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
Wykład	- przygotowanie do egzaminu	B. W48, B.W 56	1. Egzamin pisemny – w sesji letniej obejmujący treści programowe. 2. Uzyskanie z egzaminu pisemnego oceny pozytywnej – co najmniej dostatecznej (min. 60% punktów poprawnych odpowiedzi).
ćwiczenia	- przygotowanie do zajęć, - czytanie wskazanej literatury, - zapoznanie z umiejętnościami wykonywanych podczas zajęć, - przygotowanie programu edukacyjnego wybranych przypadków klinicznych zgodnie z aktualnym piśmiennictwem.	B. U62, B. U63, B. U66	1. Zaliczenie pisemne na ocenę w semestrze II, przygotowanie planu opieki pacjenta wymagającego leczenia żywieniowego dojelitowego i/lub pozajelitowego w określonej sytuacji klinicznej. 2. Zaliczenie pisemnie opracowanego programu edukacyjnego pacjenta leczonego żywieniowo w wybranej sytuacji klinicznej, jego rodziny lub opiekuna.
laboratorium	- przygotowanie do zajęć, - czytanie wskazanej literatury, - zapoznanie z umiejętnościami wykonywanych podczas zajęć, - zapoznanie z scenariuszem zajęć.	B. U62, B. U63, B. U64, B. U65, B. U66, B. U67, B. U79, KK03, KK04, KK05.	1. Zaliczenie umiejętności praktycznych. 2. Zaliczenie kompetencji społecznych. 2. Zaliczenie zadania przyporządkowanego wylosowanej roli w scenariuszu.
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie pisemnie opracowanego programu edukacyjnego wybranych przypadków pacjentów leczonych żywieniowo. Forma i warunki zaliczenia laboratorium: Zaliczenie na ocenę pozytywną, udziału w symulacji medycznej oraz każdej umiejętności przypisanej do zajęć. Zaliczenie na ocenę pozytywną każdej kompetencji społecznej przypisanej do zajęć.			

Ocena podsumowująca:**Forma i warunki zaliczenia wykładów:**

1. Uzyskanie z egzaminu pisemnego oceny pozytywnej.
2. Egzamin w semestrze II w sesji letniej - test jednokrotnego wyboru składając się z 20 pytań obejmujący treści programowe (10 pytań z części klinicznej i 10 pytań z pielęgniarstwa) – czas rozwiązywania testu 20 minut.

Kryteria oceny testu:

Maksymalna liczba punktów: 20

Bardzo dobry (5,0) – 20-19 pkt.

Dobry plus (4,5) – 18-17 pkt.

Dobry (4,0) – 16-15 pkt.

Dostateczny plus (3,5) – 14-13 pkt.

Dostateczny (3,0) – 12 pkt.

Niedostateczny (2,0) poniżej 12 pkt.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

1. Zaliczenie pisemne na ocenę w semestrze II, przygotowanie planu opieki pacjenta wymagającego leczenia żywieniowego dojelitowego lub pozajelitowego w określonej sytuacji klinicznej.
2. Zaliczenie pisemnie opracowanego programu edukacyjnego pacjenta leczonego żywieniowo w określonej sytuacji klinicznej.

Kryteria oceny programu edukacyjnego:

Maksymalna liczba punktów: 12

1. Wyłonienie problemów opiekuńczo- edukacyjnych (0-4 pkt.)
 2. Poprawność merytoryczna proponowanych rozwiązań (0-4 pkt.)
 3. Przejrzystość programu edukacyjnego (0-4 pkt.)
- Bardzo dobry (5,0) – 12-11 pkt.
 - Dobry plus (4,5) – 10,5-10 pkt.
 - Dobry (4,0) – 9,5-8,5 pkt.
 - Dostateczny plus (3,5) – 8-7,5 pkt.
 - Dostateczny (3,0) – 6-7 pkt.
 - Niedostateczny 2,0 poniżej 6 pkt.

Forma i warunki zaliczenia laboratorium w Centrum Symulacji Medycznej:

1. Średnia z ocen z umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć zaliczonych na ocenę pozytywną, zaliczenie zadania przyporządkowanego do wylosowanej w danym scenariuszu roli.
2. Ocenę końcową z całości zajęć stanowi średnia trzech ocen: umiejętności, kompetencji społecznych i zadania przyporządkowanego do wylosowanej w danym scenariuszu roli.

Ocena, która jest średnią arytmetyczną jest wyrównana do pełnej oceny zgodnie z zasadą:

- 4,60 – 5,0 – ocena słowna: bardzo dobry (5,0)
- 4,26 – 4,59 – ocena słowna: plus dobry (4,5)
- 3,76 – 4,25 – ocena słowna: dobry (4,0)
- 3,26 – 3,75 – ocena słowna: plus dostateczny (3,5)
- 3,0 – 3,25 – ocena słowna: dostateczny (3,0)
- poniżej 3,0 – ocena słowna: niedostateczny (2,0).

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.